

Programma **WEGEN** Voorst 2025 t/m 2030

Hoofdrapport

4 december 2024
CONCEPT

CONCEPT

CONCEPT

Inhoudsopgave

Hoofdrapport

1	Inleiding	5
1.1	Openbare wegen	5
1.2	Omgevingswet	5
1.3	Thema's in toekomstvisie	6
1.4	Speerpunten in uitvoeringsagenda	6
1.5	Programma's	6
1.6	Participatie	6
1.7	Geldigheidsduur Programma Wegen	6
1.8	Vaststelling	6
1.9	Leeswijzer	6
2	Stand van zaken	8
2.1	Bestaande wegen-voorzieningen	8
2.2	De opgave	9
2.3	Werken aan de toekomst	9
3	Wonen, leefbaarheid en sociale cohesie	10
3.1	Goede bereikbaarheid van de kernen	10
3.2	Gezonde samenleving	10
3.3	Versterken kwaliteit entree van alle kernen	10
3.4	Dynamische en vitale kernen	10
4	Omgeving en landschap	2
4.1	Behouden en versterken van het landschap en de cultuurhistorie	2
4.2	Verder vergroenen van de kernen	2
5	Werk, innovatie en recreatie	3
5.1	Regio Stedendriehoek	3
5.2	Versterken sector recreatie en toerisme	3
5.3	Aan de slag met de agrarische sector	3
6	Energie en klimaat	5
6.1	Voortzetten Addendum Duurzaamheid	5
6.2	Inzetten op klimaatadaptieve maatregelen	5
7	Participatie en krachtige netwerken	6
7.1	Een verbindende rol	6
7.2	Partners in de fysieke leefomgeving	6

Bijlagenrapport

Evaluatie 2020 -2024	
Bijlage 1.	Vorbereiden van beleid, planvorming
Bijlage 2.	Beheer en onderhoud
Bijlage 3.	Vervanging en verbetering
Bijlage 4.	Afhandelen van meldingen en klachten

Financieel rapport

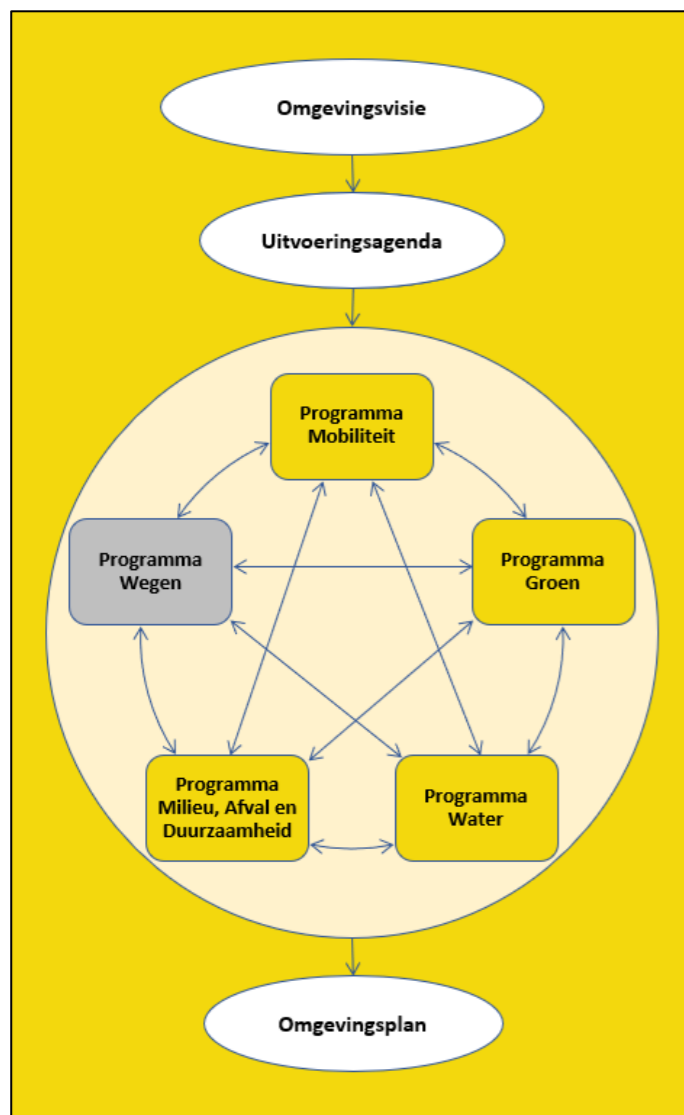
1	Inleiding
2	Uitgaven
3	Inkomsten

CONCEPT

1 Inleiding

Het maken van goede beleidsafwegingen voor het beheer van de openbare ruimte, bescherming van bodem en waterkwaliteit en de zorg voor het totale ecosysteem worden steeds belangrijker. Eenduidigheid van de regelgeving ook. Dit wordt beoogd in de nieuwe Omgevingswet (die in 2024 in werking is getreden).

Met de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst geeft de gemeente een krachtige basis voor ruimtelijke ontwikkelingen in onze gemeente. De belangrijkste trefwoorden hierbij zijn Kwaliteit, Verbinding en Duurzaamheid. In de bijbehorende Uitvoeringsagenda worden de speerpunten en programma's genoemd. Een van de programma's is het Programma Wegen.

Om de speerpunten een concrete invulling te geven is dit Programma Wegen opgesteld. Dit programma geeft een beeld

waar we staan, maar meer nog waar we heen willen of soms moeten.

1.1 Openbare wegen

Dit programma is van toepassing op de openbare wegen.

Onder wegen vallen de volgende zaken:

- Verharde, half-verharde en onverharde wegen.
- Andere verkeersbanen voor beperkt gebruik, bijvoorbeeld Voetpaden, Rijwielpaden, Ruiterspaden, Klompenpaden, Molenwegen, Kerkenpaden.
- Parkeerplaatsen, pleinen, terrassen, stoepen.... Kortom; alle verhardingen in het openbare gebied.

Ook de bruggen en de duikers die onder de wegen liggen, evenals de berm sloten die naast de wegen liggen, vallen onder de noemer 'wegen'.

In onze gemeente valt het straatmeubilair dat in de openbare ruimte staat (zoals prullenbakken, verkeersborden, reflectorpalen, bankjes...) en natuurlijk de straatverlichting (openbare verlichting), de brandkranen en de laadpalen eveneens onder de noemer 'wegen'.

Ook de volgende werkzaamheden die komen kijken bij het netjes houden van de openbare ruimte horen bij wegen:

- Onkruidbestrijding op verhardingen (wordt betaald uit budget van 'wegen', wordt uitgevoerd door 'groen').
- Straatvegen (wordt uitgevoerd door 'wegen' en 50% betaald uit budget van 'wegen'. de andere 50% wordt betaald uit het budget van 'water').
- Kolken reinigen (wordt betaald uit het budget van 'wegen' en wordt uitgevoerd door 'water')
- Gladheidsbestrijding (wordt betaald uit budget van 'wegen' en ook door 'wegen' uitgevoerd)
- Beheer en onderhoud van duikers onder de wegen door.
- Afstemming en toezicht op werkzaamheden betreffende aanleg en vervangen van kabels en leidingen.

Al met al een hele lijst met zaken die we vanuit het Programma Wegen beheren, regelen en op orde houden.

Dit Programma Wegen richt zich niet primair op mobiliteit- en verkeerszaken. Dit is te vinden in het Programma Mobiliteit.

1.2 Omgevingswet

De gemeentelijke taak voor het beheren van de wegen vindt haar oorsprong in de Omgevingswet. Deze wet heeft tot doel om ervoor te zorgen dat ons leefmilieu en onze woonomgeving in orde blijft.

Programma Wegen

Een belangrijk doel van het Programma Wegen is het waarborgen van de veiligheid op de wegen en in het openbare gebied in het algemeen.

Voor de wegen die bij de gemeente in bezit zijn geldt de wettelijke taak voor in het op orde houden van de kwaliteit van

de wegen en het beheren van het geluid dat afkomstig is van wegen.

In dit Programma Wegen is vastgelegd hoe wij ervoor zorgen dat onze wegen in orde blijven. Uiteraard is ook aangegeven welke kosten ermee zijn gemoeid en welke inzet van financiële en personele middelen nodig zijn.

Ons beleid op het gebied van wegen biedt kansen, uitdagingen en randvoorwaarden voor de ruimtelijke, stedelijke en landschappelijke inrichting. In het Programma Wegen staat hoe wij deze kansen willen benutten.

1.3 Thema's in toekomstvisie

In de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst worden de strategische beleidskeuzes ingevuld aan de hand van de volgende thema's:

- Wonen, leefbaarheid en sociale cohesie
- Energie en klimaat
- Werken, innovatie en recreatie
- Omgeving en landschap
- Participatie en krachtige netwerken

Deze thema's vormen de basis voor het Programma Wegen.

1.4 Speerpunten in uitvoeringsagenda

Voor de thema's uit de Ruimtelijke Toekomstvisie zijn in de Uitvoeringsagenda speerpunten benoemd met bijbehorende acties en globale planning. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de speerpunten die een relatie hebben met het beleidsveld Wegen.

Thema's	Speerpunten
Wonen, leefbaarheid en sociale cohesie	<ul style="list-style-type: none"> • Goede bereikbaarheid van de kernen • Gezonde samenleving • Versterken van de kwaliteit van alle entrees tot de kernen • Dynamische een vitale kernen
Omgeving en landschap	<ul style="list-style-type: none"> • Behouden en versterken van het landschap en cultuurhistorie • Verder vergroenen van de kernen
Werk, innovatie en recreatie	<ul style="list-style-type: none"> • Regio Stedendriehoek • Versterken sector recreatie en toerisme • Duurzame bedrijventerreinen • Aan de slag met de agrarische sector
Energie en klimaat	Energie en klimaat <ul style="list-style-type: none"> • Regionale Energie Strategie • Verduurzamen bestaande woningvoorraad • Voortzetten van addendum duurzaamheid • Inzetten op klimaatadaptieve maatregelen
Participatie en krachtige netwerken	<ul style="list-style-type: none"> • Een verbindende rol • Partner in de fysieke leefomgeving

1.5 Programma's

De benoemde speerpunten en acties van de Uitvoeringsagenda worden in de volgende programma's uitgewerkt:

- Programma Mobiliteit
- Programma Groen
- **Programma Wegen → dit ligt nu vóór u**
- Programma Milieu, Afval en Duurzaamheid
- Programma Ruimtelijke kwaliteit
- Programma Water

1.6 Participatie

Bij het tot stand komen van de ruimtelijke toekomstvisie is een intensief participatietraject doorlopen. De benoemde thema's en de inhoud ervan zijn in hoge mate bepaald door wat er door onze inwoners is aangegeven. Dit programma sluit aan bij de thema's uit de toekomstvisie. De input van onze inwoners is via deze thema's vertaald in de concrete acties die in het programma staan.

Bij het tot stand komen van het programma is er goede samenwerking geweest tussen de verschillende afdelingen van de gemeente.

Reacties inwoners

Inwoners hebben kunnen reageren op de conceptversie van het Programma wegen. **Er zijn @ reacties binnengekomen. Deze zijn waar mogelijk in het programma verwerkt.**

1.7 Geldigheidsduur Programma Wegen

De gemeente stelt zelf de geldigheidsduur van het programma vast. De geldigheidsduur van het Programma Wegen is zes jaar: 2025 tot en met 2030.

Tussentijdse evaluatie van de voortgang en eventuele bijstelling van het Programma Wegen vindt plaats als er grote veranderingen voordoen.

1.8 Vaststelling

Het Programma Wegen is een plan dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Bovendien is de vaststelling van het Programma Wegen in het Voorster Nieuws gepubliceerd, zodat inwoners kennis hebben kunnen nemen van de inhoud van het vastgestelde Programma, en de mogelijkheid hebben (gehad) om zienswijzen in te dienen.

1.9 Leeswijzer

Het Programma Wegen kijkt even terug, maar is primair gericht op de toekomst. Het Programma Wegen heeft een opbouw die aansluit bij de speerpunten uit de Uitvoeringsagenda en het sluit aan bij de thema's van de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst. In het Programma is vooral beschreven hoe vanuit het beleidsveld

wegen wordt bijgedragen aan de thema's en het invullen van de acties bij de speerpunten.

De regels voor de fysieke leefomgeving die vanuit het genoemde beleidsveld gelden, vindt u vooral terug in de bijlagen.

Vaktaal

Dit Programma is een gemeentelijk plan, waar de gemeenteraad zich over moet uitspreken. Het is echter niet alleen voor de politiek geschreven, maar ook als informatiebron voor inwoners en voor afstemming en overleg met de vakinhoudelijke mensen. Dit heeft tot gevolg dat in dit document soms vaktaal wordt gebruikt.

CONCEPT

2 Stand van zaken

De wegen en verhardingen in onze gemeente liggen er over het algemeen goed bij.

De basis is in orde. De voorzieningen die wij hebben, voldoen aan de eisen en richtlijnen en we zetten goede stappen vooruit op het gebied van duurzaamheid. Het personeel en de organisatie is toegesneden op de taken en het takenpakket.

De Voorster werkwijze

Onze werkwijze kenmerkt zich door de volgende trefwoorden: nuchter, pragmatisch, eerlijk, doelmatig, efficiënt, lokaal bekend, vakinhoudelijk, aanpakken.

De grootte van de gemeente en het geringe personeelsverloop binnen het team zorgen ervoor dat er veel lokale kennis is. We kennen het hele gebied en weten hoe de zaken er voor staan. Zowel in de straat, de dorpskernen als in het buitengebied. We weten wat er in de organisatie speelt en welke projecten er op de agenda staan.

Regelmatig zitten de collega's van 'wegen', 'milieu', 'duurzaamheid', 'groen', 'water en riolering', 'cultuurhistorie' en 'ruimtelijke ordening' bij elkaar om de korte- en lange termijnplanningen op elkaar af te stemmen. De lijnen tussen het bestuur en de ambtenaren zijn kort en typeren zich door een open dialoog waarbij gezocht wordt naar de beste balans tussen politiek, beleid en uitvoering. We zijn zakelijk als het moet, en werken het beste als we een gezamenlijk doel nastreven.

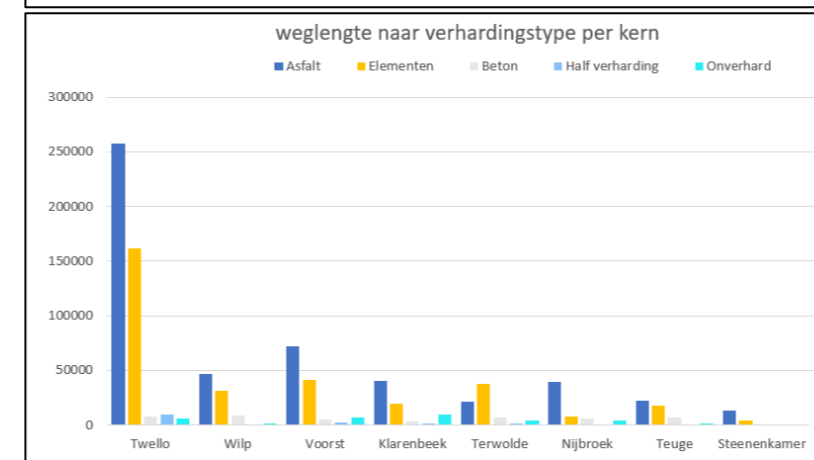
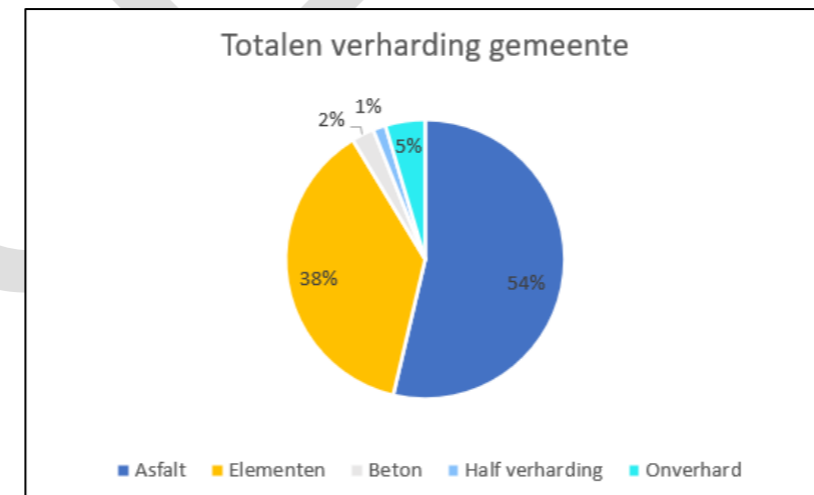
We bekijken de omgeving integraal: Als er zaken in het openbare gebied moeten worden aangepakt, dan kijken we ook naar de toestand van de weg, erlangs en naar de wens om het straatbeeld aan te pakken. Bijvoorbeeld door prullenbakken een logischer plaats te geven, zodat er minder zwerfvuil ontstaat op straat, in het water en in het groen. Andersom wordt er bij wegconstructies direct gekeken naar de staat van de riolering, het straatmeubilair en, bijvoorbeeld, naar het verbeteren van de opstel mogelijkheden voor de afvalcontainers. We houden in de gaten dat de verschillende functies elkaar niet beperken.

2.1 Bestaande wegen-voorzieningen

Qua wegen hebben we onze zaken in orde. We delen graag met u hoe we er voor staan. U bent van harte uitgenodigd om onze prestaties op het gebied van wegen en wegonderhoud in te zien. Alle wegen-zaken worden keurig bijgehouden in het beheerprogramma. Daar staan bijvoorbeeld de schadebeelden in die we tijdens de weginspecties fotograferen, materiaalsoorten en inspectierapporten. De beheergegevens kunnen we op elk gewenst moment presenteren.

Ons areaal verhardingen is in het jaar 2024 als volgt:

Asfalt	m2	1.105.722
Totale lengte m		257.418
Elementen	m2	774.962
Totale lengte m		322.004
Beton	m2	53.620
Totale lengte m		44.857
Half verharding	m2	30.336
Totale lengte m		15.905
Onverhard	m2	94.873
Totale lengte m		33.299

De wegen in onze gemeente hebben een gezamenlijke lengte van ongeveer 675 km. Als je alle wegen van onze gemeente achter elkaar zou leggen, dan kom je van het gemeentehuis in Twello tot aan Basel in Zwitserland!

Iets meer dan de helft van de verhardingen bestaat uit asfalt of beton (gezamenlijk circa 56%). De elementenverhardingen (betontegels, gebakken klinkers etc.) zijn goed voor een tweede plaats (ongeveer 38%). De rest is half, of onverhard.

Enkele voorbeelden:

We werken volgens de CROW-systematiek. Dat betekent, dat we een vaste indeling hebben van hoe we vinden dat onze wegen er qua onderhoudstoestand uit moeten zien. Onderhoud van de wegen is dan ook één van de belangrijkste zaken van het wegbeheer.

Uiteraard is veiligheid een belangrijke pijler van het wegbeheer. Alle weggebruikers moeten op een veilige manier gebruik kunnen maken van de openbare wegen in de gemeente. We zijn blij met meldingen over losliggende tegels of gaten in de weg of het trottoir. Dat maakt dat we snel kunnen handelen en de schade kunnen herstellen.

Kwaliteit

Bijna 90% van het totale areaal aan verhardingen is goed op orde qua kwaliteit. Onze elementenverhardingen (straatstenen, tegels) liggen er érg goed bij. Daar zijn we trots op! De asfaltverhardingen scoren iets minder, maar toch is ook ruim 80% van de asfaltverhardingen in orde.

Nieuw areaal

Het wegenareaal in Voorst is voortdurend aan verandering onderhevig. Onder andere door de komst van nieuwbouwwijken en grootschalige herinrichtingen van de openbare ruimte. Doordat het bouwverkeer intensief gebruikmaakt van de omliggende wegen van nieuwbouwwijken kan de kwaliteit van deze wegen in snel tempo achteruitgaan, bijvoorbeeld door slijtage van de verharding en fundering. We letten er dan ook extra op dat deze wegen weer in orde gemaakt worden als de bouwperiode is afgelopen.

2.2 De opgave

De opgave voor de komende planperiode (2025 t/m 2030) bestaat er vooral uit om de huidige prestaties te borgen en om de kwaliteit van de wegen nóg beter te maken.

2.3 Werken aan de toekomst

In de komende planperiode nemen we ruimte voor het werken aan de toekomst. De uitdagingen van de toekomst zijn de opgaven van morgen. Deze staan dus vandaag al op de agenda, zodat we onze richting kunnen bepalen.

Bijvoorbeeld klimaatverandering en DeltaPlan Ruimtelijke

Adaptatie (DPRA)

Wegen vormen hierin een belangrijke schakel.

- Hitteweerkaatsing van verharding, meer groen/bomen zorgt voor schaduw en verkoeling.
- Afstroming van regenwater bij extreme regen, wegen kunnen als tijdelijke opvang van overtollig water dienen. En groot onderhoud van wegen kan de aanleiding zijn voor afkoppelen van regenwater van het vuilwaterstelsel.

3 Wonen, leefbaarheid en sociale cohesie

Voorst is een gemeente waar mensen graag wonen en werken, waar mensen naartoe komen om er te verblijven en te recreëren. Leefbaarheid maak je samen. De maatschappij is een netwerk dat wij samen vormen, met alle sociale componenten. Vanuit het Programma Wegen dragen we bij aan een gezonde leefomgeving in het groene hart van de stedendriehoek.

3.1 Goede bereikbaarheid van de kernen

Goede bereikbaarheid van onze kernen is in eerste instantie afhankelijk van goede wegen. Te voet, per fiets, met de auto of met het openbaar vervoer, goed begaanbare wegen zijn een bijna vanzelfsprekende voorwaarde. Het onderhoud van de wegen is dan ook één van de belangrijke kerntaken van het wegbeheer dat de gemeente uitvoert.

Natuurlijk moet ook het straatmeubilair en de openbare verlichting in orde zijn. En niet te vergeten de gladheidsbestrijding wanneer het gevoren heeft. Zo houden we de wegen begaanbaar en zorgen we voor een goede bereikbaarheid.

We werken aan een netwerk van openbare laadpalen voor elektrische voertuigen, zodat onze kernen niet alleen bereikbaar zijn, maar ook als laad-hub dienen waarvandaan de reis vervolgens weer verder kan gaan.

Ook hebben we op strategische plaatsen brandkranen en brandputten staan, zodat de brandweer in onze kernen altijd bij voldoende bluswater kan.

3.2 Gezonde samenleving

Een gezonde samenleving is belangrijk voor de volksgezondheid. Veilige wegen leveren daaraan een bijdrage. Veilige wegen zijn goed onderhouden wegen, zonder grote gebreken. En ook openbare verlichting en gladheidsbestrijding zorgen voor veiligheid op de weg.

In 1997 is het principe 'duurzaam veilig' geïntroduceerd. Dit principe heeft als doel om de verkeersveiligheid te vergroten en om verkeersongelukken te voorkómen. In onze gemeente werken we volgens dit principe. Als de wegen moeten worden onderhouden, kijken we altijd of het veiliger kan. Het onderhoud kan een aanleiding zijn om bijvoorbeeld een ander wegprofiel te realiseren, met een betere scheiding tussen de verschillende verkeersstromen.

Op een paar locaties kunnen de wegen nog veiliger worden als deze anders worden ingericht. Als de wegverharding toch al wordt aangepakt, dan is het verbeteren van de weginrichting voor het creëren van meer veiligheid een kleine moeite. We kijken bijvoorbeeld of we fietsstroken vrij kunnen leggen van de rijbanen, fietsstroken breder maken of dat we as-verspringingen in de weg kunnen maken om te hard rijden tegen te gaan.

3.3 Versterken kwaliteit entree van alle kernen

De wegverhardingen en kommarkering zijn een beeldbepalend element bij de entree van de dorpskernen. We zorgen er daarom voor dat de verhardingen er goed bijliggen en dat het onderhoud ervan in orde is. Dat geeft een nette en opgeruimde indruk. Het biedt een podium aan ander beeldbepalende elementen, zoals groenvoorzieningen. Eventueel kan verharding plaats maken voor groen of andere inrichtingselementen, als dat vanuit weg-oogpunt mogelijk is.

Moderne auto's kunnen aan de bebouwde kom-borden herkennen wanneer ze de bebouwde omgeving binnenrijden en dus vaart moeten minderen. En ook wanneer ze er weer uit rijden. Deze auto's herkennen de zo genoemde slimme borden in de komportalen. Bij een aantal van onze woonkernen staan al zulke slimme borden. Als de borden in de overige komportalen worden vervangen, dan zetten we daar meteen ook slimme borden in.

3.4 Duurzame bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen zijn over het algemeen functioneel ingericht. De infrastructuur is ontworpen voor gemotoriseerd wegtransport. Dat betekent dat andere functies weinig ruimte hebben. Er ligt veel verharding en dat werkt het hitte-eiland-effect in de hand. Ook draagt de hoeveelheid verharding ertoe bij dat er wateroverlast kan ontstaan tijdens extreme regen.

Daarbij opgeteld de krapte op de arbeidsmarkt waar veel ondernemers mee worstelen. 30% van de werkenden werkt op een bedrijventerrein. Ook de ondernemers op bedrijventerreinen verlangen daarom naar een inspirerende en aantrekkelijke werkomgeving voor hun medewerkers. Een groene omgeving wordt als aantrekkelijk ervaren en leidt bovendien tot minder ziekteverzuim.

We zetten dan ook in op het revitaliseren van bedrijventerreinen. Vanuit het programma Wegen zetten we vooral in op het aantrekkelijk maken van de buitenruimte.

- Vergroenen. We halen overbodige verharding weg en vervangen dit door groen. Dit zorgt voor verkoeling, het is duurzamer en het is goed voor de biodiversiteit
- Voetpaden aanleggen. We creëren wandelroutes, zodat de werknemers in de pauze veilig en prettig een rondje kunnen

lopen. Dit draagt bij aan een aantrekkelijke werkomgeving en is gezonder en veiliger.

Prins Bernhardstraat in 2020: wandelaars op de rijbaan

Prins Bernhardstraat in 2024: voetpad toegevoegd

Breede Goorstraat in 2023: overbodige verharding

Breede Goorstraat in 2024: groen en bomen toegevoegd

3.5 Dynamische en vitale kernen

We vinden het belangrijk dat iedereen veilig gebruik kan maken van onze wegen. We zorgen bijvoorbeeld voor voldoende rolstoel- en rollatorvriendelijke stoep-opgangen en oversteekplaatsen.

4 Omgeving en landschap

Onze gemeente kenmerkt zich door een prachtig groen landschap, landgoederen, de IJssel en de randen van de Veluwe. In het behouden en versterken van dit landschap zijn we ambitieus. Niet voor niets is Twello in 2018 verkozen tot het groenste dorp van Nederland en in 2019 zelfs tot het groenste dorp van Europa!

4.1 Behouden en versterken van het landschap en de cultuurhistorie

Het landschap is voortdurend in ontwikkeling. Onze gemeente ligt in een heel mooi stukje Nederland waar we voorzichtig mee moeten omgaan. Met respect voor het landschap en de cultuurhistorie. Zomaar overal wegen en parkeerterreinen aanleggen past daar niet bij. We willen nieuwe wegen inpassen met respect voor het landschap. Om ons landschap te bewaken, hebben we bijvoorbeeld strenge uitgangspunten voor de inpassing. Er wordt gekeken hoe het landschap er 100 jaar geleden uitzag. Het landschap van toen nemen we mee in het verdere ontwerp.

Zandwegen zijn landschappelijk belangrijke elementen. Ze dragen bij aan het behouden van de cultuurhistorie en de beleving van 'buiten'. Ons beleid is dat de zandwegen ook zandwegen blijven. Ze worden niet verhard. Ook niet gedeeltelijk. Uiteraard onderhouden we de zandwegen, zodat ze begaanbaar blijven voor de aanwonenden. We schaven de zandwegen regelmatig vlak om kuilvorming tegen te gaan. Zandwegen zijn géén verharde wegen en het mag duidelijk zijn dat de zandwegen niet zo vlak en recht zijn als hun verharde tegenhangers. Dat is ook precies de charme van de zandwegen.

Ook de verharde wegen in het buitengebied dragen bij aan de omgeving en het landschap. Vanuit het Programma Wegen zorgen we voor goede begaanbaarheid en vanuit het Programma Groen wordt gezorgd voor de mooie berm en hagen langs de wegen.

De bestrating in de woonkernen en buurtschappen draagt eveneens bij aan de cultuurhistorische beleving. We sluiten met het type bestrating dan ook aan op de omgeving. Op historische (markt)pleinen, molens en rond oude kerken gebruiken we bijvoorbeeld graag gebakken klinkers.

4.2 Verder vergroenen van de kernen

Bij herinrichting van wegen vergroenen we waar mogelijk. We verwijderen onnodige verharding. Onze gemeente doet mee aan Operatie Steenbreek en het NK tegelwippen vindt ook in onze dorpskernen plaats.

De parkeerplaatsen in de openbare ruimte richten we waar mogelijk in met doorgroeienden. Het regenwater krijgt zo de kans om in de bodem te trekken en grassen en kruiden kunnen op de parkeerplaatsen groeien. Zo leveren de parkeerplaatsen een bijdrage aan de klimaatbestendigheid en ook aan de biodiversiteit. Onkruidbestrijding is op de groene parkeerplaatsen nauwelijks

nodig. Door de voertuigbewegingen wordt het groen in toom gehouden.

5 Werk, innovatie en recreatie

Gemeente Voorst biedt naar verhouding veel werkgelegenheid. Dat levert behoorlijk wat verkeersbewegingen op van mensen die zich van huis naar werk verplaatsen, en vice versa.

We zijn onderdeel van het samenwerkingsverband van de Stedendriehoek. Dit samenwerkingsverband zet zich onder andere in voor werkgelegenheid in tech-beroepen en ook voor de tophema's: energietransitie en een circulaire economie. Onze gemeente is het groene hart van de Stedendriehoek en dat levert ons toeristen en recreanten op, die voor werkgelegenheid zorgen in horeca en vrije tijds besteding. De bedrijven op de bedrijventerreinen leveren natuurlijk ook banen op en niet in de laatste plaats; de agrarische sector is een belangrijke pijler voor werk en werkgelegenheid in onze gemeente. Ook deze zaken leveren verkeersbewegingen op.

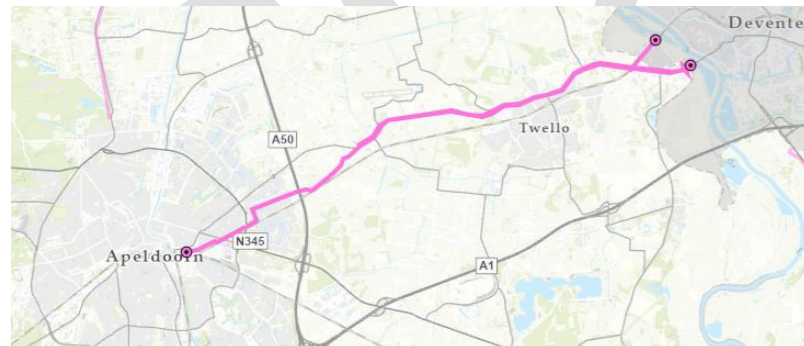
We willen graag aan de slag met duurzaamheid en innovatie. In dit hoofdstuk staat hoe we dit doen.

5.1 Regio Stedendriehoek

Als onderdeel van de Stedendriehoek Regio zetten we in op een brede definitie van schone technologie, goede bereikbaarheid, gezonde landbouw en duurzaamheid. De Stedendriehoek is de samenwerking tussen de drie O's: overheid, ondernemers en onderwijs. Dit levert mooie projecten en nuttige samenwerkingsverbanden op.

Als kleine gemeente hebben we veel aan de samenwerkingen van de Stedendriehoek. Hierdoor hoeven wij niet alles zelf uit te vinden. We maken gebruik van de kennis en de voorbeeldprojecten uit de hele regio. Daarnaast krijgen we door samenwerking in de regio extra financiering binnen met nuttige projecten.

Een voorbeeld binnen onze eigen gemeente is dat we een schakel zijn in de snelfietsroute Apeldoorn – Deventer. Inmiddels ligt er een korte en veilige fietsroute tussen Apeldoorn en Deventer. Het fietspad biedt buiten de kom ook ruimte voor fietsers met een speed pedelec. De route loopt door Teuge en Twello. Op onderstaande afbeelding wordt deze snelfietsroute weergegeven.

5.2 Versterken sector recreatie en toerisme

We hebben graag recreanten en toeristen in onze gemeente. We willen géén massatoerisme, maar recreanten die bij ons komen om van de rust en het landschap te genieten. We willen recreatie en toerisme inzetten als middel om leefbaarheid, biodiversiteit en duurzaamheid in onze gemeente te versterken.

De recreanten en toeristen verplaatsen zich natuurlijk ook over onze wegen. We streven naar goede wegen voor de caravans en de campers, goede fietspaden voor de fietstoerist, goede wandelpaden, klompenpaden en zandwegen voor de wandelaars en de natuurrecreanten. Via de pondverbinding Dommerholtsveer is er een recreatieve fietsverbinding naar de overkant van de IJssel. Twello en omgeving is ook opgenomen in het stelsel van ruiters- en menroutes (www.ruiterenmennen.nl).

Eén van de speerpunten van het Programma Mobiliteit is de fiets op één. We zetten ons als gemeente in voor meer en betere fietsroutes en fietspaden. Hier gaan recreanten en toeristen in onze gemeente zeker van profiteren.

5.3 Aan de slag met de agrarische sector

De agrarische sector is een belangrijke sector in onze gemeente. Zij beheert grote delen van het buitengebied en is daarmee drager van ons landschap. Ook zorgt de sector direct en indirect voor veel werkgelegenheid. Landelijk, provinciaal en lokaal wordt er veel gesproken over de opgave die bij de landbouw ligt.

Veel wegen in het buitengebied zijn aangelegd voor normaal verkeer. We zien de laatste jaren in het buitengebied veel meer schade aan de wegen, doordat er tegenwoordig grotere en zwaardere machines, karren en vrachtwagens over rijden.

Wegen in het buitengebied die aan groot onderhoud toe zijn

krijgen, wanneer dat nodig is, gelijk ook een nieuwe wegfundering, zodat de verharding de zware last van de landbouwvoertuigen en de melk- en voerwagens kan dragen, zonder dat er schade ontstaat.

Om te voorkomen dat de randen van de wegen en de bermen van de buitenwegen kapot worden gereden, leggen we op veel plaatsen bermverharding (kantstrookverharding) aan. Tegemoetkomend verkeer kan zo veiliger uitwijken en de bermen blijven heel. We gebruiken meestal grasbetontegels. Deze geven een duidelijk bandengels, zodat je als voertuigbestuurder een signaal krijgt dat je naast de weg rijdt. Wel zo veilig.

CONCEPT

6 Energie en klimaat

Onze gemeente richt zich op het tegengaan van klimaatverandering. We zetten daarom in op energiezuinige verkeersstromen (fiets en voetganger, langzaam rijden met de auto, het verminderen van het aantal gemotoriseerde verkeersbewegingen)

Ook zetten we ons in voor het in goede banen leiden van overtollig regenwater. We willen regenwater graag vasthouden, zodat we een buffer hebben voor droge tijden. Ook het omgaan met extreme hoeveelheden regen hoort daarbij. De wegen en andere verhardingen in het openbare gebied zijn hierin een belangrijke schakel.

6.1 Voortzetten Addendum Duurzaamheid

We werken hard aan het sluiten van de kringloop, zodat we op termijn een circulaire economie hebben.

We gebruiken al heel lang geen teerhoudend asfalt meer. Ook gebruiken in onze straten graag gebakken klinkers. Deze zijn gemaakt van klei. Ten opzichte van beton heeft een gebakken klinker een gunstige CO₂ voetafdruk. Een duurzame keuze dus. Vooral omdat gebakken klinkers veel langer meegaan dan betonnen straatstenen.

Bij onderhoud van de wegen gebruiken we vaak al hergebruikt materiaal. Bijvoorbeeld gerecycled materiaal in asfalt en beton. En voor het herstellen van straatwerk gebruiken we de straatstenen vaak gewoon opnieuw. Dit geldt voor betonstraatstenen maar zeker als het gebakken stenen zijn. Wel zo duurzaam.

We werken vanuit het beleidsveld wegen van harte mee aan het verduurzamen van de samenleving. We doen dit samen met onze collega's van Mobiliteit en van Duurzaamheid. We richten ons op het stimuleren van het fietsverkeer door te zorgen dat we veel en goede fietspaden hebben, waarop veilig gefietst kan worden.

Veel maatregelen voor het verduurzamen van de mobiliteit staan in het [Programma Mobiliteit](#), met twee belangrijke pijlers:

- de fiets op één, dus meer en betere fietsroutes en fietspaden. De fiets is het meest efficiënte vervoermiddel voor de weg. Wie zich per fiets verplaatst hoeft niet met de auto te rijden. Dat scheelt CO₂. We besparen zo op brandstof, of – in het geval van een elektrische auto – op kWh's. De duurzaam opgewekte stroom kunnen we dan mooi gebruiken voor andere toepassingen.
- CO₂-uitstoot verlagen door een lagere snelheid. Een lagere snelheid vraagt minder vermogen. Dat reduceert het energieverbruik. Samen met onze collega's van Mobiliteit werken we aan een snelheidsverlaging van een aantal wegen in de dorpskernen van 50 km/uur naar 30 km/uur. Dit heeft, naast een besparing op het energieverbruik, ook een positief effect op de luchtkwaliteit, waaronder het verminderen van stikstof en het verminderen van geluid.

Ook onze openbare verlichting is verduurzaamd. De meeste lantaarnpalen zijn inmiddels voorzien van energiezuinige ledlampen en ze zijn voorzien van een dimregime, wat nog eens

een extra energiebesparing oplevert.

Het laadpalennetwerk dat we realiseren wordt voorzien van groene stroom. De voertuigen die aan de openbare laadpalen worden opgeladen, rijden dus op energie van duurzame energiebronnen.

De energie die we gebruiken, wekken we niet allemaal zelf op. We kopen het bij de energieproducenten. Dat kan óók met duurzame energie (groene stroom) en dat doen we dan ook. We kopen lokale en Nederlandse duurzame energie, mét garantie van oorsprong.

In 2024 heeft de gemeente Voorst het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen getekend. Hiermee zetten wij ons in voor een succesvolle en versnelde transitie naar schoon en emissieloos bouwen en onderhouden van onze wegen. Dit wordt dan ook onderdeel van onze werkwijze en aanbestedingsprocedure.

6.2 Inzetten op klimaatadaptieve maatregelen

Natuurlijk bereiden we ons als gemeente ook voor op het veranderende klimaat. We nemen nu al maatregelen om het hoofd te kunnen bieden aan lange periodes van droogte en tegelijkertijd meer hevige buien. Dit doen we met behulp van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). In het Programma [Water](#) en in het Programma [Groen](#) staat hoe we dit doen.

De aanpak die Water en Groen kiezen sluit aan bij de pijler van duurzaamheid: maak gebruik van principes uit de natuur.

- Zwaartekracht voor het laten wegstromen van water
- Schaduw van bomen/groen voor verkoeling

Wegen dragen hun steentje bij aan klimaatadaptatie. Op de wegen is ruimte voor het tijdelijk bergen van overtollig regenwater als er extreme regenbuien vallen. We hanteren bij voorkeur een wegprofiel dat lager ligt dan de gebouwen die er langs staan. Het regenwater van de extreme regenbuien kan zo een tijdje op straat staan, zonder dat het schade toebrengt in de gebouwen. De waterberging op straat voorkomt overlast in de huizen. We hebben het water tenslotte liever op straat dan op het laminaat.

Samen met onze collega's van 'water' en 'groen' richten we de straten en het groen zó in dat waterberging op straat en in het groen mogelijk is. In veel gevallen bergen we het water ook onder de straat of parkeervakken. Op een aantal plekken in onze gemeente hebben we doorlatende verharding aangelegd met een waterbergende wegfundering daar weer onder. Dit ligt bijvoorbeeld bij station Twello.

Vanuit het Programma Wegen zorgen we voor het verwijderen van verhardingen op plaatsen waar de verharding niet nodig is. Onze gemeente doet dan ook mee aan Operatie Steenbreek en het NK tegelwippen vindt ook in onze dorpskernen plaats. We stimuleren onze inwoners om een stukje stoep te verwijderen en groenere tuinen en geveltuintjes aan te leggen.

7 Participatie en krachtige netwerken

Veel van de acties die bij het Programma Wegen horen, hebben direct invloed op de samenleving. Denk aan voldoende parkeergelegenheid, een prettige inrichting van de verhardingen en het bijbehorende straatmeubilair met voldoende groen en op donkere plaatsen lantaarnpalen die 's nachts aan gaan. En ook aan het schoonhouden van de wegen en de trottoirs, zodat je de mogelijkheid hebt om je te verplaatsen zonder dat je schoenen modderig worden.

We werken graag samen met onze inwoners aan het netjes houden van de dorpskernen. We moedigen inwonerinitiatieven aan. Zéker als die helpen bij straatvegen, afvalprikken of onkruid wieden.

Waar het kan, zetten we in op participatie van onze inwoners. Bijvoorbeeld bij het opruimen van zwerfvuil. En bij het maken van de plannen maken we graag gebruik van de kennis uit de maatschappij.

7.1 Een verbindende rol

Hoe logisch het ook klinkt: Wegen verbinden. Over het wegennetwerk verplaats je je van A naar B, van het ene dorp naar het andere en natuurlijk worden ook bestemmingen binnen de kernen met elkaar verbonden door de wegen.

Maar er is ook verbinding in abstractere zin. Wij vinden het als gemeente belangrijk om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te betrekken bij de totstandkoming van ons beleid en bij besluiten die mensen in hun dagelijks leven raken. Hierdoor kunnen wij betere besluiten nemen. Wij maken gebruik van de specifieke gebiedskennis van onze inwoners en we zorgen ervoor dat besluitvorming transparant en toegankelijk is. Voor het schrijven van nieuw beleid raadplegen wij onze directe stakeholders. Voor grote en concrete projecten raadplegen wij de inwoners. Aan de andere kant willen we de inwoners ook niet overvragen door voor álles een participatietraject op te starten. Wegonderhoud is één van de zaken die zich niet goed leent voor participatie. Bij wegreconstructies worden juist wel weer gelegenheid gegeven voor input door inloopavonden of inspraak via het internet.

Ook via de digitale weg willen we meer verbinding bewerkstelligen. We willen ervoor zorgen dat de data digitaal toegankelijk is, zodat onze inwoners en de bedrijven daarvan kunnen profiteren. We zetten ons in om datasets te koppelen en nieuwe informatie toe te voegen.

We richten ons op de Data Top 15:

1. Geplande wegwerkzaamheden: Cruciale informatie voor weggebruikers om hun routes te plannen en vertragingen te vermijden.
2. Actuele wegwerkzaamheden: Real-time updates over werkzaamheden op de weg, essentieel voor verkeersmanagement.
3. Incidenten: Meldingen van ongevallen of andere verstoringen, belangrijk voor het verbeteren van de verkeersveiligheid.

4. Restduur incidenten: Informatie over hoelang een incident waarschijnlijk nog invloed zal hebben op het verkeer.
5. Maximum snelheden: Data over de snelheidslimieten op verschillende wegen, noodzakelijk voor naleving en handhaving.
6. Borden (ge- en verbod): Overzicht van verkeersborden, die een directe impact hebben op de veiligheid en doorstroming.
7. Regelscenario's uit verkeerscentrales: Inzichten uit verkeerscentrales over regelstrategieën voor beter verkeersbeheer.
8. Beeldstanden rijkswegen: Visuele data van rijkswegen om de verkeerssituatie continu te monitoren.
9. Brugopeningen: Data over geplande en actuele brugopeningen, belangrijk voor scheepvaart en wegverkeer.
10. Statische parkeerdata: Informatie over parkeermogelijkheden en -capaciteit, essentieel voor stadsplanning.
11. Dynamische parkeerdata: Real-time data over beschikbare parkeerplekken, wat helpt bij het verminderen van zoekverkeer.
12. Evenementdata: Informatie over evenementen die impact hebben op verkeersstromen en parkeerdruk.
13. iVRI data (incl. topologie): Data van intelligente verkeersregelinstanties, belangrijk voor het optimaliseren van verkeersstromen.
14. Data voor logistiek: Informatie zoals milieuzones, laad- en losplekken, en doorrijhoogtes die essentieel zijn voor vrachtverkeer.
15. Fietsdata: Data over fietsroutes, snelheden en gebruik van stallingen, cruciaal voor het stimuleren van fietsgebruik.

Het digitaliseren van deze data is een enorme taak die voornamelijk bij gemeentelijke wegbeheerders ligt. Veel van deze informatie is momenteel nog versnipperd of zelfs niet aanwezig binnen onze gemeente. We zetten ons in om de versnippering te verminderen en om de data gestructureerd te verzamelen en te delen.

7.2 Partners in de fysieke leefomgeving

Onze inwoners zijn onze ogen en oren voor schade aan verhardingen. We zijn blij met meldingen over scheefliggende tegels en verzakt straatwerk. Dat maakt het voor ons mogelijk om hier snel wat aan te doen als dat nodig is.

Samenwerking

Binnen het Programma Wegen werken we samen met een aantal organisaties om onze taken uit te voeren.

Als er bijvoorbeeld wegen worden afgesloten voor onderhoud aan de verharding, dan stemmen we de planning daarvan af met de andere organisaties die wegen in beheer hebben (omliggende gemeenten, waterschap, provincie Gelderland, Rijkswaterstaat). Het is voor de weggebruikers heel vervelend als bijvoorbeeld de provinciale weg voor onderhoud is afgesloten, en wij zijn tegelijkertijd op een omleidingsroute bezig, zodat die óók dicht is.

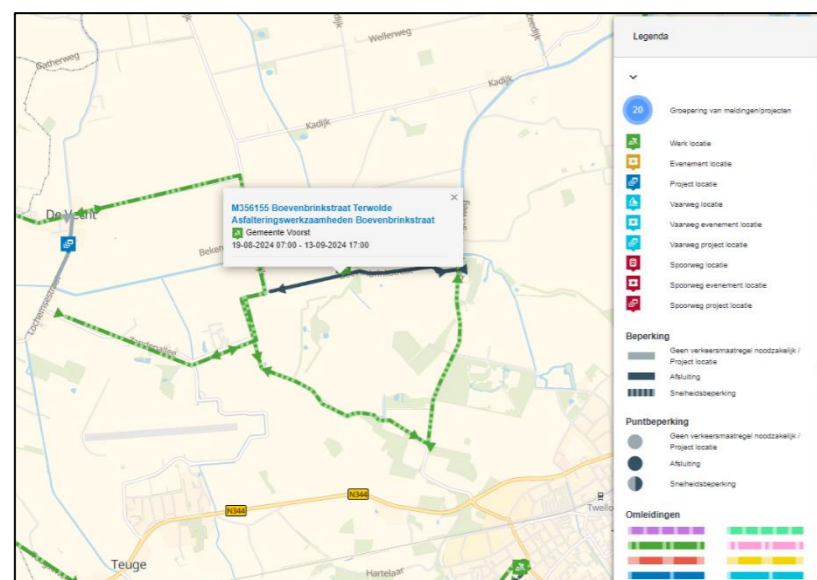
Soms kan het niet anders dat een weg wordt afgesloten, zonder dat er een omleiding beschikbaar is. In die gevallen proberen we de uitvoeringstijd te beperken en te werken op tijdstippen dat er

zo weinig mogelijk verkeer is op de af te sluiten plaats.

De afsluitingen en de omleidingsroutes die daarbij horen, zetten we in Melvin. Dit is het meldingen-systeem voor wegbeheerders voor het aangeven van wegwerkzaamheden en evenementen. Werkzaamheden en omleidingsroutes zij daardoor inzichtelijk voor de weggebruikers.

Melvin is te vinden op de volgende webpagina:

<https://melvin.ndw.nu/public>

Hulpdiensten

We werken samen met hulpdiensten zoals politie, brandweer en ambulance. We stemmen de weginrichting af op de behoeften van de hulpdiensten, zodat deze overal kunnen komen.

Ook informeren we de hulpdiensten over wegwerkzaamheden, bijvoorbeeld via het programma Melvin.